

Жбанчик
Андрій Васильович,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Серед багатьох правоохоронних органів України важлива роль у забезпеченні внутрішньої безпеки країни належить підрозділам Національної гвардії України. Саме діяльність цього правоохоронного органу є надійною гарантією забезпечення охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги та створення реальних умов для нормального функціонування демократичної правової держави.

Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони публічного порядку та безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій.

Згідно чинного законодавства основними функціями Національної гвардії України є: захист конституційного ладу України, цілісності її території від спроб зміни їх насильницьким шляхом; охорона громадського порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян; участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян; забезпечення охорони органів державної влади, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, участь у здійсненні заходів державної охорони органів державної влади та посадових осіб; охорона ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих

державних об'єктів, перелі яких визначається Кабінетом Міністрів України; охорона спеціальних вантажів, перелі яких визначається Кабінетом Міністрів України; охорона дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні; охорона центральних баз матеріально-технічного забезпечення Міністерства внутрішніх справ України; участь у здійсненні заходів, пов'язаних з припиненням збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні, а також заходів щодо недопущення масового переходу державного кордону з території суміжних держав; участь у спеціальних операціях із знешкодження озброєних злочинців, припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності; участь у припиненні масових заворушень тощо [1]. Цей перелік є не остаточним, але перелічені функції, які доречно було б назвати завданнями, свідчать про надзвичайно важливе призначення даного органу в реалізації правоохоронної функції держави.

Для безпосереднього виконання вказаних завдань підрозділам Національної гвардії України надається відповідна система прав і функціональних обов'язків. Ця діяльність містить низку організаційно-правових форм, що характеризуються специфічними ознаками й призначеннями, насамперед адміністративну, виконавчу та охоронну функції. Усі вони нерозривно пов'язані між собою й утворюють єдиний комплекс діяльності правоохоронного органу щодо охорони забезпечення публічної безпеки і порядку та боротьби зі злочинністю як головною загрозою цим та іншим об'єктам національної безпеки [2, с. 85]. При цьому зміст і діяльність Національної гвардії України визначається рівнем і напрямком загроз життєво важливим інтересам України.

Особливе місце Національної гвардії України у системі забезпечення правоохоронної функції держави зумовлене обсягом і складністю їх роботи в галузі здійснення правоохоронної діяльності, а також тим, що на них покладається основний тягар боротьби зі злочинністю та проведення превентивної та профілактичної роботи, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень з метою реалізації єдиної державної політики боротьби зі злочинністю, яка є складовою внутрішньої політики суверенної та незалежної України.

Вищезазначене дозволяє дійти висновку про те, що підрозділи Національної гвардії України посідають важливе місце серед державних органів покликаних гарантувати належний рівень національної безпеки України. Таким чином, у подальшому надійність і ефективність захисту життєво важливих інтересів України буде залежати: по-перше, від вироблення науково обґрунтованої концепції діяльності Національної поліції щодо забезпечення національної безпеки; по-друге, від створення ефективної

системи гарантування національної безпеки і механізму її реалізації; по-третє, від розвитку законодавства в галузі національної безпеки і організаційно-правових засад функціонування Національної поліції у цьому напрямку; по-четверте, від підвищення управлінської діяльності органів державного управління щодо координації всіх суб'єктів національної безпеки з метою відвернення виявлення і усунення явних і потенційних внутрішніх і зовнішніх загроз Україні.

Література:

1. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 № 876-VII [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/876-18>
2. Національна безпека: навч. посіб. / Я. Й. Малик, О. І. Береза, М. Ф. Криштанович. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. –280 с.

**Журавель
Олег Євгенович,**
заступник декана
факультету №1 ННІ ПОЗН
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УЧАСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Щоб побороти байдуже ставлення до всіх форм корупції, розвинути чітке розуміння його згубних наслідків для нормального функціонування суспільства і держави в багатьох країнах розвивають практику антикорупційної освіти, яка приймає не тільки часткові форми як, наприклад, щорічні конференції та програми, але і більш системні. Так, наприклад, в країнах центральної та східної Європи (Польща, Латвія, Литва, Естонія, Чехія) в навчальні плани вводяться антикорупційні курси [1], які стають частиною освітніх програм у середніх та вищих навчальних закладах [2]. Реалізація таких курсів відбувається за участю представників громадськості та їх організацій.

Міжнародна неурядова організація «Transparency International» (далі-ТІ) стверджує, що освіта є самою потужною зброєю, яку можна використовувати, щоб змінити світ. Саме тому боротьба з корупцією через систему освіти може сприяти формуванню знань і навичок для протидії останній, можливості протистояти цьому явищу, розвитком знань людей про свої права і обов'язки для збереження суспільного блага. На думку ТІ,